

II. ПРАВНА И РЕГУЛАТОРНА РАМКА	58
1. Регулаторна рамка в областта на електронните съобщения на Европейския съюз.....	58
2. Правна и регулаторна рамка в България.....	58
3. Регулаторни решения на КРС за 2016 г.	59
4. Осъществяване на електронни съобщения	60
4.1. Разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс	60
4.2. Осъществяване на електронни съобщения чрез радиосъоръжения от любителска радиослужба.....	64
4.3. Взаимно свързване и достъп	65

II. ПРАВНА И РЕГУЛАТОРНА РАМКА

1. Регулаторна рамка в областта на електронните съобщения на Европейския съюз

През 2016 г. влезе в сила Регламент (ЕС) 2015/2120 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година за определяне на мерки относно достъпа до отворен интернет и за изменение на Директива 2002/22/ЕО относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги, и на Регламент (ЕС) № 531/2012 относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза. С регламента се регулира за пръв път неутралността на мрежата и се предвижда премахване на надценките на дребно за роуминг в рамките на ЕС от 15.06.2017 г., предшествано от преходен период.

В края на 2016 г., Европейската комисия обяви втората цялостна ревизия на Европейската регулаторна рамка в областта на електронните съобщения с публикуване на проект на Директива за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения и Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Орган на европейските регулатори в областта на електронните съобщения. Ревизията на Европейската регулаторна рамка в областта на електронните съобщения включва и преразглеждането на Директива 2002/58/ЕО. На 10.01.2017 г. ЕК публикува предложение за Регламент относно зачитането на личния живот и защитата на личните данни в електронните съобщения и за отмяна на Директива 2002/58/ЕО.

2. Правна и регулаторна рамка в България

През 2016 г. Законът за електронните съобщения бе изменян няколко пъти като това не доведе до принципни промени в регулаторната рамка или такива, които касаят правомощията на КРС. По-съществено изменение на закона е отпадането на ограниченията спрямо радио- и телевизионните оператори под юрисдикцията на Република България да получат разрешение от Комисията за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър, за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване (с отмяната на чл. 47а и чл. 48, ал. 3 от ЗЕС). Съгласно новият чл. 138г, предприятията, предоставящи обществени телефонни услуги чрез фиксирани и/или мобилни наземни мрежи, нямат право да регистрират и/или да активират на името на един потребител повече от 10 телефонни номера, чрез които се предоставят предплатени телефонни услуги. Най-съществените изменения са в Глава Шестнадесета „Радиосъоръжения и крайни електронни съобщителни устройства и устройства за интерактивни цифрови телевизионни услуги и стандарти в областта на електронните съобщителни мрежи и/или услуги”, с които бяха отменени, съответно изменени, част от разпоредбите относно пускането на пазара и в действие на крайни електронни съобщителни устройства с цел хармонизация с европейското законодателство. С изменения в Глава Двадесет и първа „Административнонаказателни разпоредби” бяха предвидени административни

наказанията за неизпълнение на Регламент (ЕС) № 531/2012 и Регламент (ЕС) № 2015/2120.

За същия период влязоха в сила следните подзаконовни нормативни актове:

- Технически изисквания за осигуряване на оперативна съвместимост на потребителските цифрови телевизионни устройства (приети с Решение № 461 от 01.09.2016 г. на Комисията за регулиране на съобщенията; Обн. ДВ. бр. 74 от 20 септември 2016 г.; В сила от 20.09.2016 г.);
- Технически изисквания за работа на електронни съобщителни мрежи от неподвижна радиослужба и съоръженията, свързани с тях (изм. ДВ. бр.37 от 17 май 2016 г., попр. ДВ. бр. 38 от 20 май 2016 г.);
- Технически изисквания за работа на наземни мрежи, позволяващи предоставяне на електронни съобщителни услуги (изм. ДВ. бр.98 от 9 декември 2016 г.);
- Правила за осъществяване на електронни съобщения чрез радиосъоръжения, които ползват радиочестотен спектър, който не е необходимо да бъде индивидуално определен (Обн. ДВ. бр. 74 от 20 септември 2016 г.);
- Тарифа за таксите, които се събират от Комисията за регулиране на съобщенията по Закона за електронните съобщения (изм. и доп. ДВ. бр.7 от 26 януари 2016г.);
- Общи изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения (изм. и доп. ДВ. бр. 54 от 15 юли 2016г.);
- Технически изисквания за работа на мобилни наземни мрежи и съоръженията, свързани с тях (изм. ДВ. бр. 74 от 20 септември 2016 г.);

3. Регулаторни решения на КРС за 2016 г.

Общият брой на решенията на КРС, приети през 2016 г., е 627, преобладаващата част от които са в изпълнение на правомощията на КРС, съгласно Закона за електронните съобщения. Решенията, приети от КРС през годината, които имат съществена роля за осигуряване на предвидима и конкурентна среда в сектора са следните:

- Решение № 356 от 23 юни 2016 г. за анализ на пазара на едро на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и пазара на едро на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи (пазар 2 от Препоръка 2007/879/ЕО от 17 декември 2007 г. и пазар 1 от Препоръка 2014/710/ЕС от 9 октомври 2014 г.);
- Решение № 357 от 23 юни 2016 г. за анализ на пазара на едро на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи (пазар 2 от Препоръка 2014/710/ЕС от 9 октомври 2014 г.);
- Решение № 412 от 11 август 2016 г. за анализ на пазара на едро на висококачествен достъп в определено местоположение (пазар 4 от Препоръка 2014/710/ЕС от 9 октомври 2014 г.);

- Решение № 550 от 20 октомври 2016 г. за определяне на разходоориентирани цени за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи за периода 2016 г. – 2020 г., изчислени чрез адаптиран BULRIC модел на КРС;

- Решение № 581 от 22 ноември 2016 г. за анализ на пазара на достъп до обществена телефонна мрежа в определено местоположение за домашни и бизнес потребители (пазар 1 от Препоръка 2007/879/ЕО от 17 декември 2007 г.), пазар на обществено достъпни национални телефонни услуги, предоставяни на домашни и бизнес потребители в определено местоположение, и пазар на обществено достъпни международни телефонни услуги, предоставяни на домашни и бизнес потребители в определено местоположение (пазари 3-6 от Препоръка 2003/311/ЕО от 11 февруари 2003 г.);

- Решение № 585 от 24 ноември 2016 г. за определяне на разходоориентирани цени за терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални мобилни мрежи за периода 2016 г. – 2020 г., изчислени чрез адаптиран BULRIC модел на КРС;

- Решение № 624 от 16 декември 2016 г. за одобряване на типово предложение за взаимно свързване на „БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ“ ЕАД със задължителни указания за неговото изменение;

4. Осъществяване на електронни съобщения

4.1. Разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс

Издадените през годината разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс са посочени в таблица 8.

Таблица 8

<i>Разрешения за 2016 г. по Закона за електронните съобщения</i>				
<i>Електронна съобщителна мрежа</i>	<i>Изменения/Допълнения (брой)</i>	<i>Издадени разрешения (брой)</i>	<i>Прекратени/Отнет и/ Изтекъл срок (брой)</i>	<i>Прехвърляния (вкл. частично)/Отдаване под наем (брой)</i>
<i>Електронни съобщителни мрежи за наземно аналогово радиоразпръскване на радиосигнали с национално и местно покритие</i>	35	10	2	62
<i>Електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване</i>	5	-	-	-
<i>Електронни съобщителни мрежи от подвижна радиослужба – PMR</i>	130*	46*	55	10
<i>Електронни съобщителни мрежи от подвижна радиослужба - TETRA</i>	1	-	-	-
<i>Електронна съобщителна мрежа от въздушна подвижна радиослужба, радиолокация и радионавигация за управление на въздушното движение и осигуряване на</i>	1	-	-	-

Разрешения за 2016 г. по Закона за електронните съобщения

<i>Електронна съобщителна мрежа</i>	<i>Изменения/Допълнения (брой)</i>	<i>Издадени разрешения (брой)</i>	<i>Прекратени/Отменени/ Изтекъл срок (брой)</i>	<i>Прехвърляния (вкл. частично)/Отдаване под наем (брой)</i>
<i>аеронавигационното обслужване на полетите в гражданското въздушно пространство с национално покритие</i>				
<i>Наземна мрежа в радиочестотен обхват 1800 GHz</i>	4	-	-	-
<i>Предоставяне на позиции на геостационарни орбити, определени за Република България с международни споразумения</i>	1	-	-	-
<i>Електронни съобщителни мрежи от неподвижна спътникова радиослужба</i>	2	14	1	-
<i>Електронни съобщителни мрежи от неподвижна радиослужба от вида „точка към точка“</i>	63**	2	4	-
<i>Разрешение за ползване на</i>	-	1	-	-

Разрешения за 2016 г. по Закона за електронните съобщения				
Електронна съобщителна мрежа	Изменения/Допълнения (брой)	Издадени разрешения (брой)	Прекратени/Отменени/ Изтекъл срок (брой)	Прехвърляния (вкл. частично)/Отдаване под наем (брой)
индивидуално ограничен ресурс – радиочестотен спектър за производствени нужди				
Разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – номера, за осъществяване на обществени електронни съобщения	14	-	3	-
Временни разрешения	-	13*	-	-
ОБЩО:	256	86	65	72

* Общият брой на предоставените радиочестоти за тези разрешения е 317

** Изменения и допълнения в техническите данни на общо 5031 участъка, включително предоставен радиочестотен спектър за нови 1975 участъка.

Уведомления за осъществяване на обществени електронни съобщения

Дейностите относно подадените през 2016 г. уведомления за осъществяване на обществени електронни съобщения са посочени в таблица 9.

Таблица 9

Вид дейност	2016 г. (брой)
Разгледани уведомления за осъществяване на обществени електронни съобщения	125
Разгледани уведомления за прекратяване осъществяването на обществени електронни съобщения	94
Издадени удостоверения за вписване в регистъра	26
Предприятия, вписани в регистъра	59
Предприятия, заличени от регистъра	90

4.2. Осъществяване на електронни съобщения чрез радиосъоръжения от любителска радиослужба

Издадените през годината разрешителни, свидетелства и лицензии за радиолюбителска правоспособност са посочени в таблица 10.

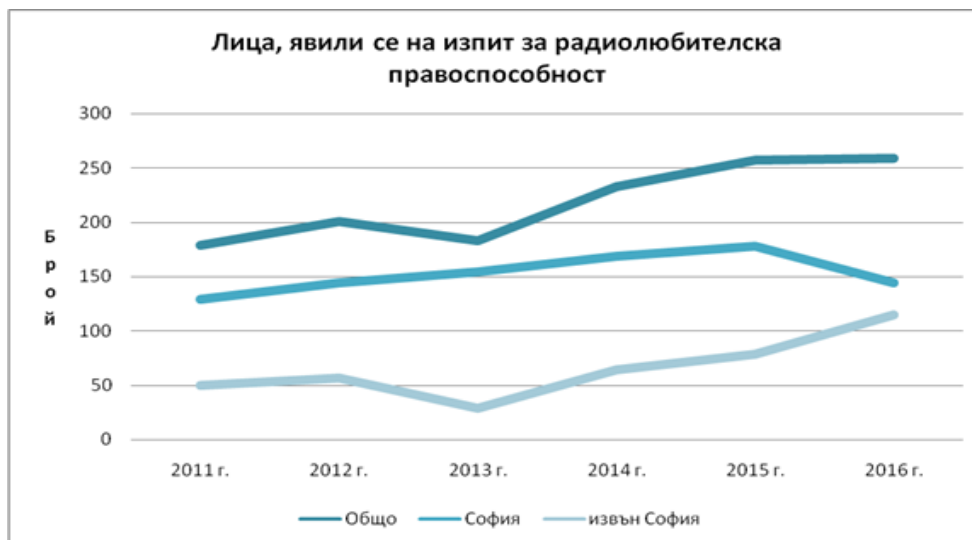
Таблица 10

Разрешителни, свидетелства и лицензии	
Вид документ	2016 г. (брой)
Разрешителни за радиолюбителска правоспособност	286
НAREC свидетелства	37
CEPT лицензии	45
Определени опознавателни знаци	646*

*292 от определените опознавателни знаци са временни

През 2016 г. се запази интереса към радиолюбителската дейност. Проведени са 13 изпита за придобиване на радиолюбителска правоспособност и са изпитани 259 лица. На графиката по-долу е представено разпределението през последните 6 години, на лицата, явили се на изпит за радиолюбителска правоспособност.

Фиг. 35

Запазва се тенденцията към увеличаване на кандидатите за придобиване на радиолобителска правоспособност извън столицата (през 2016 г. са проведени по два изпита в гр. Пловдив и в гр. Варна и един в гр. Казанлък). Броят на изпитаните лица през 2016 г. в столицата се доближава до този на изпитаните извън нея (44% от кандидатите са се явили на изпит извън София).

През 2016 г. беше извършена актуализация на публичния регистър на радиолобителите, във връзка с §4а от Преходните и заключителни разпоредби на Техническите изисквания за осъществяване на електронни съобщения чрез радиосъоръжения от любителската радиослужба. Също така, беше утвърдена процедура за определяне реда за предоставянето на лични опознавателни знаци.

4.3. Взаимно свързване и достъп

Основна задача на Комисията през 2016 г. беше да осигури условия за ефективно предоставяне на IP взаимно свързване от началото на 2017г. между предприятията, предоставящи фиксирана гласова услуга. В определения от КРС с Решение на КРС № 355/2015 г. срок (01.03.2016 г.), БТК внесе проект на Типово предложение за взаимно свързване (ТПВС/типово предложение) с включени условия за предоставяне на IP взаимно свързване, а останалите задължени предприятия публикуваха на страниците си в интернет условия за предоставяне на IP взаимно свързване.

Процесът на разглеждане на внесенния проект беше спрял през месец юни по искане на БТК, поради подмяна на елементи от мрежата на предприятието, водеща до цялостна реорганизация на нейната топология и съответно налагаща промени в условията на ТПВС. В края на месец август БТК внесе нов консолидиран проект на типово предложение, с включени условия за предоставяне на IP взаимно свързване и доказателства за разходоориентираността на цените за услугите за достъп до мрежови съоръжения и елементи, необходими за реализиране на достъп до мрежата, като представи информация за цените и документите за тяхното ценообразуване.

С Решение № 554/2016 г. КРС прие, че предложените от БТК еднократни и месечни цени за услугите „организиране и поддържане на VoIP порт (10 Mbps)” и „организиране и поддържане на линия за IP взаимно свързване – 10 Mbps” не отговарят на наложените специфични задължения на БТК за разходоориентираност, определени с Решение № 356/2016 г. и ги върна за преработване, като определи едномесечен срок за внасяне на преработените цени, заедно със съответните документи, доказващи ценообразуването.

С Решение № 555/2016 г. откри процедура за обществени консултации по реда на чл. 37 от ЗЕС на проекта на ТПВС и позицията на КРС, изготвена във вид на проект на решение за даване на задължителни указания за изменение на типовото предложение. По-важните указания са:

- отпадане от съдържанието на типовото предложение на условията, свързани с предоставянето на нерегулирани услуги, като мрежовите услуги генериране и транзит, както и услугите за избор на оператор за всяко повикване и на абонаментна основа;
- промяна на предложените от БТК условия за изискване на обезпечения и банкови гаранции;
- промяна на предложените от БТК условия за санкции и възможности за прекратяване на договорите в случай на изкуствено генериран трафик (ИГТ) и други форми на измама;
- запазване на TDM точките за взаимно свързване.

В периода на срока за обществени консултации постъпиха становища на заинтересовани страни, които КРС взе предвид при изготвяне на окончателното си решение.

С Решение № 624/2016 г. КРС одобри внесения проект на ТПВС със задължителни указания за неговото изменение и прие, че БТК не е доказало разходоориентираността на цените за услугите „VoIP порт (10 Mbps)” и „Линия за взаимно свързване до помещения на ОП – 10 Mbps”, като наложи ценови ограничения за срок от шест месеца, считано от 01.01.2017 г.

Публикуваното от БТК типово предложение и условия за взаимно свързване на останалите предприятия създават необходимите условия и дават възможност при желание за преминаване към IP взаимно свързване предприятията да пристъпят към подписване на индивидуални договори за взаимно свързване.

Друга важна дейност на Комисията през 2016 г. беше приемането на позиция¹ по прилагане на чл. 5 ал. 5 от Наредба № 1 от 19 декември 2008 г. за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване. Позицията е изготвена във връзка с искане на предприятие за становище на КРС относно условията за заплащане при осъществяване на взаимно свързване. Същата засяга заплащанията при изграждане и поддържане на линия за взаимно свързване, която се ползва само от едната страна по договора и се терминира едностранен трафик. Уведомени са всички предприятия, предоставящи гласова услуга.

---

¹ <http://www.crc.bg/section.php?id=44&lang=bg>